REVIEW OF RESEARCH
ISSN: 2249-894X
IMPACT FACTOR : 5.7631(UIF)
VOLUME - 14 | ISSUE - 12 | SEPTEMBER - 2025

'ದೇವನೂರ ಮಹಾದೇವರ ಕುಸುಮಬಾಲೆ'– ಸಮಾಜವಾದಿ ನೆಲೆಗಳು

ಡಾ.ಹುಲಿಗೆಮ್ಮ ಬಿ.
ಕನ್ನಡ ಸಹ ಪ್ರಾಧ್ಯಾಪಕರು,
ಸರ್ಕಾರಿ ಪ್ರಥಮ ದರ್ಜೆ ಮಹಿಳಾ ಕಾಲೇಜು, ಕೊಪ್ಪಳ.

ಪ್ರಸ್ತಾವನೆ

ಕನ್ನಡ ಸಾಹಿತ್ಯದ ವಿಶಿಷ್ಟ ಸೃಜನಶೀಲ ಕೃತಿಗಳಲ್ಲಿ ದೇವನೂರ ಮಹಾದೇವರ ಕುಸುಮಬಾಲೆ ಮಹತ್ವದ ಸ್ಥಾನವನ್ನು ಹೊಂದಿದೆ. ಗ್ರಾಮೀಣ ಬದುಕಿನ ಅನುಭವಗಳು, ಜಾತಿ ವ್ಯವಸ್ಥೆಯ ಸಂಕೀರ್ಣತೆ, ಆರ್ಥಿಕಅಸಮಾನತೆ, ಮಹಿಳೆಯರ ಶೋಷಣೆ, ಶ್ರಮಜೀವಿಗಳ ಬದುಕಿನ ಸಂಘರ್ಷ ಮತ್ತು ಮಾನವೀಯ ಸಂಬಂಧಗಳ ದುರಂತಗಳನ್ನು ಈ ಕೃತಿಕಲಾತ್ಮಕವಾಗಿ ಅಭಿವ್ಯಕ್ತಿಸುತ್ತದೆ. ಸಮಾಜವಾದಿ ವಿಮರ್ಶೆಯು ಸಾಹಿತ್ಯವನ್ನು ಸಾಮಾಜಿಕ ಹಾಗೂ ಆರ್ಥಿಕ ಸಂಬಂಧಗಳ ಹಿನ್ನೆಲೆಯಲ್ಲಿ ವಿಶ್ಲೇಷಿಸುವ ವಿಧಾನವಾಗಿದೆ. ಈ ವಿಮರ್ಶಾ ನೆಲೆಯಿಂದ ಕುಸುಮಬಾಲೆಯನ್ನು ಅಧ್ಯಯನ ಮಾಡಿದಾಗ, ಜಾತಿ ಮತ್ತು ವರ್ಗಗಳ ಪರಸ್ಪರ ಸಂಬಂಧ, ಆಸ್ತಿ ಮತ್ತು ಅಧಿಕಾರದ ಅಸಮಾನ ಹಂಚಿಕೆ, ಶ್ರಮದ ಮೌಲ್ಯ, ಮಹಿಳೆಯರ ಅಸಹಾಯಕತೆ ಹಾಗೂ ಶೋಷಿತ ಸಮುದಾಯಗಳ ಪ್ರತಿರೋಧದ ನೆಲೆಗಳು ಸ್ಪಷ್ಟವಾಗುತ್ತವೆ. ಕೃತಿಯ ಭಾಷೆ, ನಿರೂಪಣಾತಂತ್ರ, ರೂಪಕಗಳು ಮತ್ತು ಪಾತ್ರಗಳ ಮೂಲಕ ದೇವನೂರ ಮಹಾದೇವರುಗ್ರಾಮೀಣ ಸಮಾಜದ ಅಧಿಕಾರ ಸಂಬಂಧಗಳನ್ನು ಪ್ರಶ್ನಿಸುತ್ತಾರೆ. ಈ ಪ್ರಬಂಧವು ಸಮಾಜವಾದಿ ನೆಲೆಯ ಆಧಾರದಲ್ಲಿ ಕುಸುಮಬಾಲೆಯ ಸಾಮಾಜಿಕ ಆಶಯಗಳನ್ನು ವಿಶ್ಲೇಷಿಸುತ್ತದೆ.

ಸಾಹಿತ್ಯವು ಕೇವಲ ಕಲ್ಪನೆಯ ಅಭಿವ್ಯಕ್ತಿಯಲ್ಲ; ಅದು ಸಮಾಜದ ಬದುಕು, ಸಂಘರ್ಷ, ಅಧಿಕಾರ ಸಂಬಂಧಗಳು ಮತ್ತು ಮಾನವೀಯ ಅನುಭವಗಳ ಸೃಜನಶೀಲ ಅಭಿವ್ಯಕ್ತಿಯೂ ಆಗಿದೆ. ಒಂದು ಸಾಹಿತ್ಯ ಕೃತಿಯು ತನ್ನ ಕಾಲದ ಸಾಮಾಜಿಕ ವ್ಯವಸ್ಥೆಯನ್ನು ಹೇಗೆ ಪ್ರತಿನಿಧಿಸುತ್ತದೆ, ಯಾವ ವರ್ಗಗಳ ಬದುಕಿಗೆ ಧ್ವನಿಯಾಗುತ್ತದೆ, ಯಾವ ರೀತಿಯ ಅನ್ಯಾಯಗಳನ್ನು ಬಯಲಿಗೆಳೆಯುತ್ತದೆ ಮತ್ತು ಮಾನವೀಯ ಸಂಬಂಧಗಳ ಒಳ ಸಂಕೀರ್ಣತೆಯನ್ನು ಹೇಗೆ ಚಿತ್ರಿಸುತ್ತದೆ ಎಂಬುದನ್ನು ಪರಿಶೀಲಿಸುವುದು ಸಾಹಿತ್ಯ ವಿಮರ್ಶೆಯ ಪ್ರಮುಖ ಕಾರ್ಯವಾಗಿದೆ. ಈ ದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ ಸಮಾಜವಾದಿ ವಿಮರ್ಶೆಯು ಸಾಹಿತ್ಯದ ಸಾಮಾಜಿಕ ನೆಲೆಗಳನ್ನು ಅರ್ಥೈಸಲು ನೆರವಾಗುವ ಮಹತ್ವದ ವಿಮರ್ಶಾ ವಿಧಾನವಾಗಿದೆ.

ಕನ್ನಡದ ಸಮಕಾಲೀನ ಸಾಹಿತ್ಯದಲ್ಲಿ ದೇವನೂರ ಮಹಾದೇವರು ವಿಶಿಷ್ಟವಾದ ಸ್ಥಾನವನ್ನು ಪಡೆದಿದ್ದಾರೆ. ದಲಿತ ಸಮುದಾಯಗಳ ಬದುಕು, ಗ್ರಾಮೀಣ ಸಮಾಜದ ಅಸಮಾನತೆಗಳು, ಜಾತಿ ವ್ಯವಸ್ಥೆಯ ಕ್ರೌರ್ಯ, ಜನಪದ ಸಂವೇದನೆ ಮತ್ತು ಅಂಚಿನ ಜನರ ಅನುಭವಗಳನ್ನು ಅವರು ತಮ್ಮ ಸಾಹಿತ್ಯದ ಕೇಂದ್ರವಾಗಿಸಿಕೊಂಡಿದ್ದಾರೆ. ಅವರ ಕುಸುಮಬಾಲೆ ಕೃತಿಯು ತನ್ನ ವಿಶಿಷ್ಟ ಭಾಷೆ, ನಿರೂಪಣಾ ವಿಧಾನ ಮತ್ತು ಸಾಮಾಜಿಕ ಅಂತಃಸತ್ವದ ಮೂಲಕ ಕನ್ನಡ ಸಾಹಿತ್ಯದಲ್ಲಿ ಗಮನಾರ್ಹವಾದ ಸ್ಥಾನವನ್ನು ಗಳಿಸಿದೆ.

ಕುಸುಮಬಾಲೆಯನ್ನು ಕೇವಲ ಕೆಲವು ವ್ಯಕ್ತಿಗಳ ಬದುಕಿನಲ್ಲಿ ಸಂಭವಿಸುವ ಘಟನೆಗಳ ಕಥನವೆಂದು ಪರಿಗಣಿಸುವುದು ಅದರ ವ್ಯಾಪಕ ಸಾಮಾಜಿಕ ಅರ್ಥವನ್ನು ಸೀಮಿತಗೊಳಿಸಿದಂತಾಗುತ್ತದೆ. ಈ ಕೃತಿಯ ಪಾತ್ರಗಳ ಬದುಕಿನ ಹಿಂದೆ ಜಾತಿ ಆಧಾರಿತ ಅಧಿಕಾರ, ಆರ್ಥಿಕ ಅಸಮಾನತೆ, ಆಸ್ತಿಯ ಮೇಲಿನ ನಿಯಂತ್ರಣ, ಲಿಂಗಾಧಾರಿತ ಪ್ರಭುತ್ವ ಮತ್ತು ಶ್ರಮದ ಶೋಷಣೆಯಂತಹ ವ್ಯವಸ್ಥಾತ್ಮಕ ಸಂಗತಿಗಳಿವೆ. ವ್ಯಕ್ತಿಗಳ ದುರಂತಗಳು ಸಾಮಾಜಿಕ ವ್ಯವಸ್ಥೆಯೊಂದಿಗೆ ಹೇಗೆ ಬೆಸೆದುಕೊಂಡಿವೆ ಎಂಬುದನ್ನು ಕೃತಿ ಅನಾವರಣಗೊಳಿಸುತ್ತದೆ.

ಸಮಾಜವಾದಿ ವಿಮರ್ಶೆಯ ನೆಲೆಯಲ್ಲಿ ಈ ಕೃತಿಯನ್ನು ಅಧ್ಯಯನ ಮಾಡುವುದರಿಂದ ಶೋಷಿತ ಸಮುದಾಯಗಳ ಬದುಕಿನ ಆರ್ಥಿಕ ಮತ್ತು ಸಾಮಾಜಿಕ ಆಯಾಮಗಳನ್ನು ಗುರುತಿಸಲು ಸಾಧ್ಯವಾಗುತ್ತದೆ. ವಿಶೇಷವಾಗಿ ಅಕ್ಕಮಹಾದೇವಮ್ಮ, ಯಾಡ, ಸೋಮಪ್ಪ, ಕುಸುಮ ಮತ್ತು ಚನ್ನ ಮೊದಲಾದ ಪಾತ್ರಗಳ ಮೂಲಕ ವ್ಯಕ್ತವಾಗುವ ಅಧಿಕಾರ ಸಂಬಂಧಗಳು ಹಾಗೂ ಸಂಘರ್ಷಗಳು ಕೃತಿಯ ಸಮಾಜವಾದಿ ಓದಿಗೆ ಅವಕಾಶ ಕಲ್ಪಿಸುತ್ತವೆ. ಆದ್ದರಿಂದ ಈ ಪ್ರಬಂಧದ ಮುಖ್ಯ ಉದ್ದೇಶ ಕುಸುಮಬಾಲೆಯಲ್ಲಿನ ಜಾತಿ, ವರ್ಗ, ಶ್ರಮ, ಲಿಂಗ ಮತ್ತು ಅಧಿಕಾರದ ಸಂಬಂಧಗಳನ್ನು ಸಮಾಜವಾದಿ ಹಿನ್ನೆಲೆಯಲ್ಲಿ ವಿಶ್ಲೇಷಿಸುವುದಾಗಿದೆ.

ಸಮಾಜವಾದಿ ವಿಮರ್ಶೆಯ ತಾತ್ವಿಕ ನೆಲೆ

ಸಮಾಜವಾದಿ ವಿಮರ್ಶೆಯು ಸಾಹಿತ್ಯವನ್ನು ಸಮಾಜದ ಉತ್ಪಾದನಾ ಸಂಬಂಧಗಳು, ಆರ್ಥಿಕ ವ್ಯವಸ್ಥೆ, ವರ್ಗವಿಭಜನೆ ಮತ್ತು ಅಧಿಕಾರದ ರಚನೆಗಳ ಹಿನ್ನೆಲೆಯಲ್ಲಿ ಅರ್ಥೈಸುತ್ತದೆ. ಈ ವಿಮರ್ಶಾ ವಿಧಾನಕ್ಕೆ ಮಾರ್ಕ್ಸ್ ಮತ್ತು ಎಂಗೆಲ್ಸ್‌ಅವರ ಚಿಂತನೆಗಳು ಪ್ರಮುಖ ತಾತ್ವಿಕ ಹಿನ್ನೆಲೆಯನ್ನು ಒದಗಿಸುತ್ತವೆ. ಸಮಾಜದ ಆರ್ಥಿಕ ವ್ಯವಸ್ಥೆ, ಉತ್ಪಾದನಾ ಸಾಧನಗಳ ಮೇಲಿನ ಒಡೆತನ, ಶ್ರಮದ ಹಂಚಿಕೆ ಮತ್ತು ಸಂಪತ್ತಿನ ವಿತರಣೆಯು ಮಾನವ ಸಂಬಂಧಗಳ ಮೇಲೆ ಪ್ರಭಾವ ಬೀರುತ್ತವೆ ಎಂಬುದು ಮಾರ್ಕ್ಸ್‌ವಾದಿ ಚಿಂತನೆಯ ಮುಖ್ಯ ನೆಲೆಗಳಲ್ಲಿ ಒಂದಾಗಿದೆ.

ಸಮಾಜದಲ್ಲಿ ಸಂಪತ್ತು ಮತ್ತುಅಧಿಕಾರ ಸಮಾನವಾಗಿ ಹಂಚಿಕೆಯಾಗದಿರುವಾಗ ಶೋಷಣೆ ಮತ್ತು ಅಸಮಾನತೆಗಳು ಉಂಟಾಗುತ್ತವೆ. ಉತ್ಪಾದನಾ ಸಾಧನಗಳ ಮೇಲೆ ನಿಯಂತ್ರಣ ಹೊಂದಿರುವ ವರ್ಗವುತನ್ನ ಆರ್ಥಿಕ ಶಕ್ತಿಯ ಮೂಲಕ ಸಾಮಾಜಿಕ ಮತ್ತು ರಾಜಕೀಯ ಪ್ರಭಾವವನ್ನು ಸಾಧಿಸಬಹುದು. ಮತ್ತೊಂದೆಡೆ, ತನ್ನ ಶ್ರಮದ ಮೂಲಕ ಸಮಾಜದ ಉತ್ಪಾದನೆಯಲ್ಲಿ ಪಾಲ್ಗೊಳ್ಳುವ ಜನರು ತಮ್ಮ ಶ್ರಮದ ಪೂರ್ಣ ಫಲವನ್ನು ಅನುಭವಿಸಲು ಸಾಧ್ಯವಾಗದ ಪರಿಸ್ಥಿತಿಯೂ ನಿರ್ಮಾಣವಾಗಬಹುದು. ಈ ಸಂಬಂಧಗಳನ್ನು ಪರಿಶೀಲಿಸುವುದು ಸಮಾಜವಾದಿ ವಿಮರ್ಶೆಯ ಪ್ರಮುಖ ಕಾರ್ಯವಾಗಿದೆ.

ಆದರೆ ಭಾರತೀಯ ಸಮಾಜದ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ವರ್ಗಸಂಬಂಧಗಳನ್ನು ಕೇವಲ ಆರ್ಥಿಕ ನೆಲೆಯಿಂದ ಅರ್ಥೈಸುವುದು ಸಾಕಾಗುವುದಿಲ್ಲ. ಇಲ್ಲಿಜಾತಿ ವ್ಯವಸ್ಥೆಯು ಉದ್ಯೋಗ, ಸಾಮಾಜಿಕ ಸ್ಥಾನಮಾನ, ಸಂಪನ್ಮೂಲಗಳ ಲಭ್ಯತೆ, ಗೌರವ ಮತ್ತು ಮಾನವ ಸಂಬಂಧಗಳ ಮೇಲೆ ಆಳವಾದ ಪ್ರಭಾವ ಬೀರಿದೆ. ಹೀಗಾಗಿ ಭಾರತೀಯ ಸಾಹಿತ್ಯದ ಸಮಾಜವಾದಿ ಅಧ್ಯಯನವು ವರ್ಗದ ಜೊತೆಗೆ ಜಾತಿ, ಲಿಂಗ ಮತ್ತು ಸಾಮಾಜಿಕ ಬಹಿಷ್ಕಾರದ ಆಯಾಮಗಳನ್ನೂ ಪರಿಗಣಿಸಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ.

ಈ ಹಿನ್ನೆಲೆಯಲ್ಲಿ ಕುಸುಮಬಾಲೆಯನ್ನು ಓದಿದಾಗ, ಕೃತಿಯಲ್ಲಿನ ಶೋಷಣೆಯು ಕೇವಲ ಬಡತನಕ್ಕೆ ಸೀಮಿತವಾಗಿರುವುದಿಲ್ಲ ಎಂಬುದು ತಿಳಿಯುತ್ತದೆ. ಜಾತಿ ಆಧಾರಿತ ಅವಮಾನ, ಮಹಿಳೆಯರ ಮೇಲಿನ ನಿಯಂತ್ರಣ, ಆಸ್ತಿಯ ಹಕ್ಕಿನ ನಿರಾಕರಣೆ ಮತ್ತು ಸಾಮಾಜಿಕ ಅಧಿಕಾರದ ಅಸಮಾನ ಹಂಚಿಕೆಗಳು ಪರಸ್ಪರ ಸಂಬಂಧ ಹೊಂದಿವೆ. ಹೀಗಾಗಿ ಕೃತಿಯ ಸಮಾಜವಾದಿ ಅಧ್ಯಯನವು ಆರ್ಥಿಕ ಅಸಮಾನತೆಯ ಜೊತೆಗೆ ಸಾಮಾಜಿಕ ಪ್ರಭುತ್ವದ ಸ್ವರೂಪವನ್ನೂ ವಿಶ್ಲೇಷಿಸಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ.

ಜಾತಿ ಮತ್ತು ವರ್ಗಗಳ ಪರಸ್ಪರ ಸಂಬಂಧ

ಕುಸುಮಬಾಲೆಯ ಸಾಮಾಜಿಕ ಜಗತ್ತಿನಲ್ಲಿ ಜಾತಿ ಮತ್ತು ವರ್ಗಗಳು ಪ್ರತ್ಯೇಕವಾಗಿ ಕಾರ್ಯನಿರ್ವಹಿಸುವುದಿಲ್ಲ. ಸಾಮಾಜಿಕ ಸ್ಥಾನಮಾನ, ಆರ್ಥಿಕ ಸಂಪನ್ಮೂಲಗಳ ಮೇಲಿನ ನಿಯಂತ್ರಣ ಮತ್ತು ವ್ಯಕ್ತಿಯಗೌರವ ಇವು ಪರಸ್ಪರ ಸಂಬಂಧ ಹೊಂದಿರುವ ವ್ಯವಸ್ಥೆಯಾಗಿ ಕಾಣಿಸುತ್ತವೆ. ಮೇಲ್ಜಾತಿ ಅಥವಾ ಪ್ರಭಾವ ಶಾಲಿ ಕುಟುಂಬಗಳಿಗೆ ದೊರೆಯುವ ಸಾಮಾಜಿಕ ಮಾನ್ಯತೆ ಮತ್ತು ಶೋಷಿತ ಸಮುದಾಯಗಳು ಎದುರಿಸುವ ಅವಮಾನಗಳ ನಡುವಿನ ವ್ಯತ್ಯಾಸವು ಈ ಅಧಿಕಾರ ವ್ಯವಸ್ಥೆಯ ಅಸಮಾನತೆಯನ್ನು ಸೂಚಿಸುತ್ತದೆ.

ಜಾತಿ ವ್ಯವಸ್ಥೆಯು ವ್ಯಕ್ತಿಯ ಸಾಮಾಜಿಕ ಗುರುತನ್ನು ನಿರ್ಧರಿಸುವುದರ ಜೊತೆಗೆ, ಅವನ ಅಥವಾ ಅವಳ ಬದುಕಿನ ಅವಕಾಶಗಳನ್ನೂ ನಿಯಂತ್ರಿಸುತ್ತದೆ. ಕೆಲವು ಸಮುದಾಯಗಳ ಶ್ರಮವನ್ನು ಸಮಾಜಕ್ಕೆ ಅಗತ್ಯವೆಂದು ಪರಿಗಣಿಸಿದರೂ, ಆ ಶ್ರಮಕ್ಕೆ ತಕ್ಕ ಗೌರವವನ್ನು ನೀಡದಿರುವ ವಿರೋಧಾಭಾಸ ಭಾರತೀಯ ಗ್ರಾಮೀಣ ಸಮಾಜದ ಪ್ರಮುಖ ಲಕ್ಷಣವಾಗಿದೆ. ಶ್ರಮದ ಅವಶ್ಯಕತೆಯನ್ನು ಒಪ್ಪಿಕೊಂಡು ಶ್ರಮಿಕನ ಸಮಾನತೆಯನ್ನು ನಿರಾಕರಿಸುವ ಈ ಮನೋಭಾವವನ್ನು ಕೃತಿಯ ಸಾಮಾಜಿಕ ಹಿನ್ನೆಲೆಯೊಂದಿಗೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿ ವಿಶ್ಲೇಷಿಸಬಹುದು.

ಚನ್ನನಂತಹ ಪಾತ್ರವು ಜಾತಿಯ ಆಧಾರದಲ್ಲಿ ವ್ಯಕ್ತಿಯ ಮಾನವೀಯ ಸಂಬಂಧಗಳಿಗೂ ಮಿತಿಗಳನ್ನು ವಿಧಿಸುವ ವ್ಯವಸ್ಥೆಯ ಪ್ರತಿನಿಧಿಯಾಗಿ ಕಾಣುತ್ತದೆ. ಕುಸುಮ ಮತ್ತು ಚನ್ನರ ನಡುವಿನ ಪ್ರೇಮಸಂಬಂಧವು ವೈಯಕ್ತಿಕ ಭಾವನೆಯ ವಿಷಯವಾಗಿದ್ದರೂ, ಅದರ ಸಾಮಾಜಿಕ ಪರಿಣಾಮಗಳು ಜಾತಿ ವ್ಯವಸ್ಥೆಯ ಅಧಿಕಾರವನ್ನು ಪ್ರಶ್ನಿಸುವ ಮಟ್ಟಕ್ಕೆ ತಲುಪುತ್ತವೆ. ಹೀಗಾಗಿ ಅವರ ಸಂಬಂಧದ ದುರಂತವನ್ನು ಕೇವಲ ವೈಯಕ್ತಿಕ ಸಂಘರ್ಷವೆಂದು ನೋಡದೆ, ಜಾತಿಆಧಾರಿತ ಸಾಮಾಜಿಕ ನಿಯಂತ್ರಣದ ಅಭಿವ್ಯಕ್ತಿಯಾಗಿ ಅರ್ಥೈಸಬಹುದು.

ಈ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಒಂದು ಮುಖ್ಯವಾದ ಅಂಶವನ್ನು ಗಮನಿಸಬೇಕು. ಜಾತಿ ಮತ್ತು ವರ್ಗಗಳ ನಡುವೆ ಸಂಬಂಧವಿದ್ದರೂ, ಅವೆರಡನ್ನೂ ಸಂಪೂರ್ಣವಾಗಿ ಒಂದೇ ಎಂದು ಪರಿಗಣಿಸಲಾಗುವುದಿಲ್ಲ. ಆರ್ಥಿಕವಾಗಿ ಮೇಲೇರಿದ ವ್ಯಕ್ತಿಯೂ ಜಾತಿಆಧಾರಿತ ತಾರತಮ್ಯವನ್ನು ಎದುರಿಸಬಹುದು; ಅದೇ ರೀತಿ, ಸಾಮಾಜಿಕ ಸ್ಥಾನಮಾನ ಹೊಂದಿರುವ ವ್ಯಕ್ತಿಯ ಆರ್ಥಿಕ ಪರಿಸ್ಥಿತಿಯೂ ಬದಲಾಗಬಹುದು. ಕುಸುಮಬಾಲೆಯಲ್ಲಿನ ಪಾತ್ರಗಳ ಬದುಕನ್ನು ಈ ಸಂಕೀರ್ಣತೆಯೊಂದಿಗೆ ಪರಿಶೀಲಿಸಿದಾಗ ಕೃತಿಯ ಸಾಮಾಜಿಕ ವಾಸ್ತವ ಹೆಚ್ಚು ಸ್ಪಷ್ಟವಾಗುತ್ತದೆ.

ಅಕ್ಕಮಹಾದೇವಮ್ಮ: ಶೋಷಿತ ಮಹಿಳೆಯ ಬದುಕು ಮತ್ತು ಆಸ್ತಿ ಹಕ್ಕಿನ ಪ್ರಶ್ನೆ

ಕುಸುಮಬಾಲೆಯಲ್ಲಿ ಅಕ್ಕಮಹಾದೇವಮ್ಮನ ಬದುಕು ಮಹಿಳೆಯ ಸಾಮಾಜಿಕ ಸ್ಥಾನಮಾನ, ಆರ್ಥಿಕ ಅಸುರಕ್ಷತೆ ಮತ್ತು ಪಿತೃಸತ್ತಾತ್ಮಕ ಅಧಿಕಾರದ ಸ್ವರೂಪವನ್ನು ಅರ್ಥೈಸಲು ಪ್ರಮುಖ ನೆಲೆಯನ್ನು ಒದಗಿಸುತ್ತದೆ. ಗಂಡನ ಮರಣದ ನಂತರತನ್ನ ಮಗ ಯಾಡನೊಂದಿಗೆ ಗಂಡನ ಮನೆಗೆ ಮರಳುವ ಅಕ್ಕಮಹಾದೇವಮ್ಮ ಎದುರಿಸುವ ಅವಮಾನ, ಆಸ್ತಿ ಹಕ್ಕಿನ ನಿರಾಕರಣೆ ಮತ್ತು ಮನೆಯಿಂದ ಹೊರ ಹಾಕುವ ಘಟನೆಗಳು ಮಹಿಳೆಯ ಬದುಕನ್ನು ನಿಯಂತ್ರಿಸುವ ಸಾಮಾಜಿಕ ವ್ಯವಸ್ಥೆಯ ಕ್ರೂರತೆಯನ್ನು ಅನಾವರಣಗೊಳಿಸುತ್ತವೆ.

ಗಂಡನ ಕುಟುಂಬದ ಆಸ್ತಿಯಲ್ಲಿ ಪಾಲು ಕೇಳುವುದು ಅಕ್ಕಮಹಾದೇವಮ್ಮಳಿಗೆ ಕೇವಲ ಆರ್ಥಿಕ ಬೇಡಿಕೆಯಲ್ಲ. ಅದುತನ್ನ ಬದುಕಿನ ಭದ್ರತೆ, ಸ್ವಾಭಿಮಾನ ಮತ್ತು ಸಾಮಾಜಿಕ ಅಸ್ತಿತ್ವವನ್ನು ಸ್ಥಾಪಿಸಿಕೊಳ್ಳುವ ಪ್ರಯತ್ನವೂ ಆಗಿದೆ. ಆದರೆ ಅವಳ ಹಕ್ಕಿನ ಬೇಡಿಕೆಯನ್ನು ನ್ಯಾಯಯುತವಾದ ಪ್ರಶ್ನೆಯಾಗಿ ಸ್ವೀಕರಿಸುವ ಬದಲು, ಅವಳನ್ನು ಅವಮಾನಿಸುವ ಮತ್ತು ಹೊರಗಿಡುವ ಕ್ರಮಗಳು ಜಾರಿಗೊಳ್ಳುತ್ತವೆ. ಈ ಘಟನೆ ಆಸ್ತಿಯ ಮೇಲಿನ ನಿಯಂತ್ರಣವು ಕುಟುಂಬದೊಳಗಿನ ಅಧಿಕಾರ ಸಂಬಂಧಗಳನ್ನು ಹೇಗೆ ನಿರ್ಧರಿಸುತ್ತದೆ ಎಂಬುದನ್ನು ತೋರಿಸುತ್ತದೆ.

ಸಮಾಜವಾದಿ ವಿಮರ್ಶೆಯ ದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ ಆಸ್ತಿ ಹಕ್ಕಿನ ನಿರಾಕರಣೆಯು ಮಹಿಳೆಯನ್ನು ಆರ್ಥಿಕವಾಗಿ ಅವಲಂಬಿತಳನ್ನಾಗಿ ಮಾಡುವ ವ್ಯವಸ್ಥೆಯ ಭಾಗವಾಗಿದೆ. ಆರ್ಥಿಕ ಸಂಪನ್ಮೂಲಗಳ ಮೇಲಿನ ಸ್ವತಂತ್ರ ಹಕ್ಕು ಇಲ್ಲದಿದ್ದಾಗ ಮಹಿಳೆಯ ಆಯ್ಕೆಗಳು ಸೀಮಿತಗೊಳ್ಳುತ್ತವೆ. ಬದುಕಲು ಕುಟುಂಬದ ಅಥವಾ ಸಮುದಾಯದ 'ಆಶ್ರಯವನ್ನು ಅವಲಂಬಿಸಬೇಕಾದ ಪರಿಸ್ಥಿತಿ ಅವಳ ಅಸಹಾಯಕತೆಯನ್ನು ಹೆಚ್ಚಿಸುತ್ತದೆ. ಅಕ್ಕಮಹಾದೇವಮ್ಮಳ ಅನುಭವವು ಈ ವ್ಯವಸ್ಥಾತ್ಮಕ ಅಸಮಾನತೆಯನ್ನು ಸೂಚಿಸುತ್ತದೆ.

ಇಲ್ಲಿ ಪುರುಷ ಪ್ರಧಾನ ಮತ್ತು ವರ್ಗ ಶೋಷಣೆಯ ಸಂಬಂಧವೂ ಗಮನಾರ್ಹವಾಗಿದೆ. ಮಹಿಳೆಯ ಶ್ರಮವುಕ ುಟುಂಬದ ಬದುಕಿಗೆ ಅಗತ್ಯವಾಗಿದ್ದರೂ, ಆಸ್ತಿಯ ಮೇಲಿನ ನಿರ್ಧಾರಾಧಿಕಾರ ಅವಳ ಕೈಯಲ್ಲಿರುವುದಿಲ್ಲ. ಕುಟುಂಬದ ಗೌರವ, ವಂಶದ ನಿರಂತರತೆ ಮತ್ತು ಆಸ್ತಿಯ ಹಂಚಿಕೆಯಂತಹ ಸಂಗತಿಗಳು ಪುರುಷ ಪ್ರಧಾನ ನಿಯಂತ್ರಣದ ಮೂಲಕ ನಿರ್ಧರಿಸಲ್ಪಡುವಾಗ ಮಹಿಳೆಯ ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯಕ್ಕೆ ಅಡ್ಡಿಯುಂಟಾಗುತ್ತದೆ.

ಆದರೆ ಅಕ್ಕಮಹಾದೇವಮ್ಮಳನ್ನು ಕೇವಲ ಬಲಿಪಶುವಾಗಿ ಮಾತ್ರ ಕಾಣಲಾಗುವುದಿಲ್ಲ. ಅವಳು ಗೋಮಾಳದಲ್ಲಿ ಆಶ್ರಯ ಪಡೆದುತನ್ನ ಬದುಕನ್ನು ಪುನರ್‌ರೂಪಿಸಿಕೊಳ್ಳುವ ಪ್ರಯತ್ನ ಮಾಡುತ್ತಾಳೆ. ಅವಳ ಜೋಪಡಿ ಕ್ರಮೇಣ ಮನೆಯಾಗಿ ರೂಪುಗೊಳ್ಳುವುದು ಬದುಕಿನ ನಿರಂತರತೆಯ ಸಂಕೇತವಾಗಿದೆ. ತನ್ನ ಶ್ರಮ, ಸಹನೆ ಮತ್ತು ಬದುಕುವ ಹಂಬಲದ ಮೂಲಕ ಅವಳು ಹೊಸ ನೆಲೆಯನ್ನು ನಿರ್ಮಿಸಿಕೊಳ್ಳುತ್ತಾಳೆ. ಹೀಗಾಗಿ ಅಕ್ಕಮಹಾದೇವಮ್ಮನ ಪಾತ್ರವು ಶೋಷಣೆಯ ಚಿತ್ರಣದಜೊತೆಗೆ ಪ್ರತಿರೋಧ ಮತ್ತು ಸ್ವಾವಲಂಬನೆಯ ಸಾಧ್ಯತೆಯನ್ನೂ ಪ್ರತಿನಿಧಿಸುತ್ತದೆ.

ಯಾಡ ಮತ್ತು ಸೋಮಪ್ಪ: ಶ್ರಮದ ಮೌಲ್ಯ ಹಾಗೂ ಸಾಮಾಜಿಕ ಚಲನೆಯ ಮಿತಿಗಳು

ಅಕ್ಕಮಹಾದೇವಮ್ಮಳ ಮಗ ಯಾಡನ ಬದುಕು ಶ್ರಮದ ಮೂಲಕ ಬದುಕನ್ನು ರೂಪಿಸಿಕೊಳ್ಳುವ ಪ್ರಕ್ರಿಯೆಯನ್ನು ಪ್ರತಿನಿಧಿಸುತ್ತದೆ. ತಾಯಿಯೊಂದಿಗೆ ಎದುರಿಸಿದ ಸಂಕಷ್ಟಗಳ ನಡುವೆಯೂ ಅವನು ಬೆಳೆದು ತನ್ನ ಬದುಕನ್ನು ಕಟ್ಟಿಕೊಳ್ಳುತ್ತಾನೆ. ಆರಂಭದಲ್ಲಿ ಜೋಪಡಿಯಾಗಿದ್ದ ನೆಲೆ ದೊಡ್ಡ ಮನೆಯಾಗಿ ರೂಪುಗೊಳ್ಳುವುದು ಶ್ರಮದ ಸೃಜನಶೀಲ ಶಕ್ತಿಯನ್ನು ಸೂಚಿಸುತ್ತದೆ

ಸಮಾಜವಾದಿ ದೃಷ್ಟಿಕೋನದಲ್ಲಿ ಶ್ರಮವು ಸಂಪತ್ತಿನ ಸೃಷ್ಟಿಗೆ ಪ್ರಮುಖಆಧಾರವಾಗಿದೆ. ಆದರೆ ಸಮಾಜದಲ್ಲಿ ಶ್ರಮ ಮಾಡುವ ವ್ಯಕ್ತಿಗೆಯಾವಾಗಲೂ ಸಮಾನವಾದ ಗೌರವ ಅಥವಾ ಅಧಿಕಾರ ದೊರೆಯುವುದಿಲ್ಲ. ಶ್ರಮದ ಫಲವನ್ನು ಅನುಭವಿಸುವ ಅವಕಾಶವು ಸಾಮಾಜಿಕ ಸಂಬಂಧಗಳು ಮತ್ತು ಸಂಪನ್ಮೂಲಗಳ ಮೇಲಿನ ನಿಯಂತ್ರಣದಿಂದ ನಿರ್ಧರಿಸಲ್ಪಡುತ್ತದೆ. ಈ ವಿರೋಧಾಭಾಸವನ್ನು ಯಾಡನ ಬದುಕಿನ ಮೂಲಕ ಪರಿಶೀಲಿಸಬಹುದು.

ಒಮ್ಮೆ ಅಕ್ಕಮಹಾದೇವಮ್ಮಳನ್ನು ಹೊರ ಹಾಕಿದವರ ಮನೆಯು ನಂತರ ದನದ 'ಕೊಟ್ಟಿಗೆಯಾಗಿ ಪರಿವರ್ತನೆಯಾಗುವ ಚಿತ್ರಣವು ಹಳೆಯ ಅಧಿಕಾರದ ಸ್ಥಿರತೆಯನ್ನು ಪ್ರಶ್ನಿಸುವ ರೂಪಕವಾಗಿ ಓದಬಹುದು. ಒಂದು ಕಾಲದಲ್ಲಿ ಸಾಮಾಜಿಕ ಪ್ರಭುತ್ವವನ್ನು ಪ್ರತಿನಿಧಿಸಿದ್ದ ಮನೆ ಕಾಲಕ್ರಮೇಣ ತನ್ನ ಹಿಂದಿನ ಸ್ಥಾನಮಾನವನ್ನು ಕಳೆದುಕೊಳ್ಳುತ್ತದೆ. ಇದಕ್ಕೆ ವಿರುದ್ಧವಾಗಿ ಶೋಷಣೆಯನ್ನು ಅನುಭವಿಸಿದ ಕುಟುಂಬವು ಶ್ರಮದ ಮೂಲಕ ತನ್ನ ಬದುಕನ್ನು ವಿಸ್ತರಿಸಿಕೊಳ್ಳುತ್ತದೆ.

ಆದಾಗ್ಯೂ, ಆರ್ಥಿಕವಾಗಿ ಮೇಲೇರಿದರೆ ಮಾತ್ರ ಸಾಮಾಜಿಕ ಸಮಾನತೆ ಸಂಪೂರ್ಣವಾಗಿ ದೊರೆಯುತ್ತದೆ ಎಂದು ಹೇಳಲು ಸಾಧ್ಯವಿಲ್ಲ. ಸೋಮಪ್ಪನ ಕುಟುಂಬದ ಅನುಭವಗಳು ಆರ್ಥಿಕ ಸ್ಥಾನಮಾನ ಮತ್ತು ಸಾಮಾಜಿಕ ಗೌರವದ ನಡುವಿನ ಸಂಬಂಧವನ್ನು ಪ್ರಶ್ನಿಸಲು ಅವಕಾಶ ನೀಡುತ್ತವೆ. ಸಂಪತ್ತು ಗಳಿಸಿದರೂ ಜಾತಿಆಧಾರಿತ ಸಾಮಾಜಿಕ ನಿಯಂತ್ರಣಗಳು ಉಳಿದಿದ್ದರೆ ವ್ಯಕ್ತಿಯ ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯ ಸೀಮಿತವಾಗಿಯೇ ಉಳಿಯಬಹುದು.

ಹೀಗಾಗಿ ಯಾಡ ಮತ್ತು ಸೋಮಪ್ಪನ ಬದುಕಿನ ಮೂಲಕ ಕೃತಿಎರಡು ಮುಖ್ಯ ಸಂಗತಿಗಳನ್ನು ಸೂಚಿಸುತ್ತದೆ. ಮೊದಲನೆಯದು, ಶ್ರಮವು ಬದುಕಿನ ಪುನರ್‌ನಿರ್ಮಾಣಕ್ಕೆ ಅಗತ್ಯವಾದ ಶಕ್ತಿ. ಎರಡನೆಯದು, ವೈಯಕ್ತಿಕ ಆರ್ಥಿಕ ಪ್ರಗತಿಯು ಮಾತ್ರ ವ್ಯವಸ್ಥಾತ್ಮಕ ಅನ್ಯಾಯವನ್ನು ಸಂಪೂರ್ಣವಾಗಿ ನಿವಾರಿಸಲಾರದು. ಈ ಎರಡೂ ಅಂಶಗಳು ಕೃತಿಯ ಸಮಾಜವಾದಿ ಓದಿನಲ್ಲಿ ಮಹತ್ವ ಪಡೆದಿವೆ.

ಕುಸುಮ ಮತ್ತು ಚನ್ನ: ಪ್ರೇಮ, ಜಾತಿ ನಿಯಂತ್ರಣ ಮತ್ತು ಸಾಮಾಜಿಕ ಹಿಂಸೆ

ಕುಸುಮ ಮತ್ತು ಚನ್ನರ ನಡುವಿನ ಪ್ರೇಮ ಸಂಬಂಧವು ಕುಸುಮಬಾಲೆಯ ಪ್ರಮುಖ ಸಾಮಾಜಿಕ ಸಂಘರ್ಷಗಳಲ್ಲಿ ಒಂದಾಗಿದೆ. ಅವರ ಸಂಬಂಧವು ವೈಯಕ್ತಿಕ ಭಾವನೆ, ಪರಸ್ಪರ ಆಕರ್ಷಣೆ ಮತ್ತು ಮಾನವೀಯ ಸಂಬಂಧಗಳ ಸಹಜತೆಯನ್ನು ಪ್ರತಿನಿಧಿಸುತ್ತದೆ. ಆದರೆ ಈ ಸಂಬಂಧವು ಜಾತಿಆಧಾರಿತ ಸಾಮಾಜಿಕ ಗಡಿಗಳನ್ನು ಮೀರುವುದರಿಂದ ಪ್ರಭುತ್ವಶಾಲಿ ಸಾಮಾಜಿಕ ಮೌಲ್ಯಗಳಿಗೆ ಸವಾಲಾಗಿ ಪರಿಣಮಿಸುತ್ತದೆ.

ಕುಸುಮ ಸೋಮಪ್ಪನ ಮಗಳಾಗಿದ್ದು, ಚನ್ನ ಹೊಲಾರ ಸಮುದಾಯದ ಯುವಕನಾಗಿರುವುದರಿಂದ ಅವರ ಸಂಬಂಧವು ಸಾಮಾಜಿಕ ಸ್ಥಾನಮಾನಗಳ ನಡುವಿನ ಸಂಘರ್ಷದ ಸ್ವರೂಪವನ್ನು ಪಡೆದುಕೊಳ್ಳುತ್ತದೆ. ಕುಸುಮ ಗರ್ಭವತಿಯಾಗುವ ಘಟನೆ ಕುಟುಂಬದಗೌರವ, ಜಾತಿ ಶುದ್ಧತೆಯ ಕಲ್ಪನೆ ಮತ್ತು ಮಹಿಳೆಯ ದೇಹದ ಮೇಲಿನ ಸಾಮಾಜಿಕ ನಿಯಂತ್ರಣದ ಪ್ರಶ್ನೆಗಳನ್ನು ಮುನ್ನೆಲೆಗೆತರುತ್ತದೆ. ಪ್ರೇಮ ಸಂಬಂಧವನ್ನು ವೈಯಕ್ತಿಕ ಆಯ್ಕೆಯಾಗಿ ಸ್ವೀಕರಿಸುವ ಬದಲು, ಸಮಾಜವು ಅದನ್ನು ತನ್ನ ನಿಯಮಗಳ ಉಲ್ಲಂಘನೆಯೆಂದು ಪರಿಗಣಿಸುತ್ತದೆ.

ಚನ್ನನ ಕೊಲೆಯನ್ನು ಈ ಹಿನ್ನೆಲೆಯಲ್ಲಿ ವಿಶ್ಲೇಷಿಸಿದಾಗ ಅದು ಕೇವಲ ವೈಯಕ್ತಿಕ ಹಿಂಸೆಯ ಘಟನೆಯಾಗಿ ಉಳಿಯುವುದಿಲ್ಲ. ಜಾತಿ ಗಡಿಗಳನ್ನು ಮೀರುವ ಸಂಬಂಧಗಳನ್ನು ನಿಯಂತ್ರಿಸಲು ಸಾಮಾಜಿಕ ಹಿಂಸೆ ಹೇಗೆ ಬಳಸಲ್ಪಡುತ್ತದೆ ಎಂಬುದರ ಸಂಕೇತವಾಗಿ ಅದನ್ನು ಓದಬಹುದು. ಈ ಹಿಂಸೆಯ ಮೂಲಕ ವ್ಯಕ್ತಿಯ ಬದುಕಿನ ಮೇಲಿನ ಹಕ್ಕನ್ನು ಸಮುದಾಯದ ಪ್ರಭುತ್ವವುತನ್ನ ಅಧೀನಕ್ಕೆ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳಲು ಪ್ರಯತ್ನಿಸುತ್ತದೆ.

ಸಮಾಜವಾದಿ ವಿಮರ್ಶೆಯು ಈ ಘಟನೆಯನ್ನು ಸಾಮಾಜಿಕ ಅಧಿಕಾರದ ಅಸಮಾನ ಹಂಚಿಕೆಯೊಂದಿಗೆ ಸಂಬಂಧಿಸುತ್ತದೆ. ಆದರೆಇಲ್ಲಿ ವರ್ಗದ ಜೊತೆಗೆ ಜಾತಿಯ ಸ್ವತಂತ್ರ ಪಾತ್ರವನ್ನೂ ಗುರುತಿಸಬೇಕಾಗಿದೆ. ಚನ್ನನ ಮೇಲಿನ ಹಿಂಸೆಯನ್ನು ಕೇವಲ ಆರ್ಥಿಕ ಶೋಷಣೆಯ ಪರಿಣಾಮವೆಂದು ವಿವರಿಸುವುದು ಅದರ ಸಾಮಾಜಿಕ ಸಂಕೀರ್ಣತೆಯನ್ನು ಸಂಪೂರ್ಣವಾಗಿ ಹಿಡಿದಿಡುವುದಿಲ್ಲ. ಜಾತಿಆಧಾರಿತ ಬಹಿಷ್ಕಾರ, ಗೌರವದ ಹೆಸರಿನ ನಿಯಂತ್ರಣ ಮತ್ತು ಮಹಿಳೆಯ ಲೈಂಗಿಕ ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯದ ಮೇಲಿನ ನಿರ್ಬಂಧಗಳು ಇಲ್ಲಿ ಪರಸ್ಪರ ಬೆಸೆದುಕೊಂಡಿವೆ.

ಕುಸುಮಳ ಅನುಭವವು ಮಹಿಳೆಯ ದೇಹ ಮತ್ತು ಆಯ್ಕೆಗಳು ಕುಟುಂಬದ ಗೌರವದ ಪ್ರತೀಕಗಳಾಗಿ ಪರಿಗಣಿಸಲ್ಪಡುವ ವ್ಯವಸ್ಥೆಯನ್ನೂ ಪ್ರಶ್ನಿಸುತ್ತದೆ. ಮಹಿಳೆಯ ವೈಯಕ್ತಿಕ ನಿರ್ಧಾರವನ್ನು ಅವಳ ಸ್ವಂತ ಹಕ್ಕಿನ ಬದಲು ಸಮುದಾಯದ ನಿಯಮಗಳಿಗೆ ಒಳಪಡಿಸುವುದು ಪಿತೃಸತ್ತಾತ್ಮಕ ನಿಯಂತ್ರಣದ ಲಕ್ಷಣವಾಗಿದೆ. ಹೀಗಾಗಿ ಕುಸುಮ ಮತ್ತು ಚನ್ನರ ದುರಂತವು ಪ್ರೇಮದ ವೈಯಕ್ತಿಕ ದುರಂತ ಮಾತ್ರವಲ್ಲ; ಅದು ಸಮಾನತೆ, ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯ ಮತ್ತು ಮಾನವೀಯ ಹಕ್ಕುಗಳ ಪ್ರಶ್ನೆಯೂ ಆಗಿದೆ.

ತೂರಮ್ಮ, ಕೆಂಪಿ ಮತ್ತು ಈರಿ: ಶ್ರಮಜೀವಿ ಮಹಿಳೆಯರ ಬದುಕಿನ ಸಂಘರ್ಷ

ಕುಸುಮಬಾಲೆಯಲ್ಲಿ ತೂರಮ್ಮ, ಕೆಂಪಿ ಮತ್ತು ಈರಿ ಮೊದಲಾದ ಮಹಿಳಾ ಪಾತ್ರಗಳು ಗ್ರಾಮೀಣ ಶ್ರಮಜೀವಿಗಳ ಬದುಕಿನ ಕಷ್ಟಗಳನ್ನು ಪ್ರತಿನಿಧಿಸುತ್ತವೆ. ಅವರ ಬದುಕಿನಲ್ಲಿ ಬಡತನ, ಕುಟುಂಬದ ಹೊಣೆಗಾರಿಕೆ, ಮಕ್ಕಳ ಪಾಲನೆ, ಅಸುರಕ್ಷತೆ ಮತ್ತು ಸಾಮಾಜಿಕ ನಿರ್ಬಂಧಗಳು ಒಂದಕ್ಕೊಂದು ಬೆಸೆದುಕೊಂಡಿವೆ. ಈ ಪಾತ್ರಗಳ ಅನುಭವಗಳು ಶೋಷಣೆಯು ಕೇವಲ ಉತ್ಪಾದನಾ ಕ್ಷೇತ್ರದಲ್ಲಿ ನಡೆಯುವುದಿಲ್ಲ; ಅದು ಕುಟುಂಬದ ಬದುಕು ಮತ್ತು ದೈನಂದಿನ ಸಂಬಂಧಗಳನ್ನೂ ಆವರಿಸುತ್ತದೆ ಎಂಬುದನ್ನು ಸೂಚಿಸುತ್ತವೆ.

ಶ್ರಮಜೀವಿ ಮಹಿಳೆಯರು ಕುಟುಂಬದ ನಿರ್ವಹಣೆ, ಮಕ್ಕಳ ಪಾಲನೆ ಮತ್ತು ಜೀವನೋಪಾಯದ ಹೊಣೆಗಾರಿಕೆಗಳನ್ನು ನಿರ್ವಹಿಸುತ್ತಾರೆ. ಆದರೆಅವರ ಶ್ರಮಕ್ಕೆ ಆರ್ಥಿಕ ಮೌಲ್ಯ ಅಥವಾ ಸಾಮಾಜಿಕ ಗೌರವ ಸಮರ್ಪಕವಾಗಿ ದೊರೆಯದಿರುವ ಸಾಧ್ಯತೆ ಹೆಚ್ಚು. ವಿಶೇಷವಾಗಿ ಬಡತನದ ಪರಿಸ್ಥಿತಿಯಲ್ಲಿ ಮಹಿಳೆಯ ಶ್ರಮವು ಕುಟುಂಬದ ಉಳಿವಿಗೆ ನಿರ್ಣಾಯಕವಾಗಿದ್ದರೂ, ಆಕೆಯ ಬದುಕಿನ ಭದ್ರತೆ ಖಚಿತವಾಗಿರುವುದಿಲ್ಲ.

ತೂರಮ್ಮ ತನ್ನ ಮೊಮ್ಮಗುವನ್ನು ಉಳಿಸಿಕೊಳ್ಳಲು ನಡೆಸುವ ಪ್ರಯತ್ನವನ್ನು ಆರೈಕೆ ಮತ್ತು ಬದುಕಿನ ಹೋರಾಟದ ದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ ವಿಶ್ಲೇಷಿಸಬಹುದು. ಈರಿ ತನ್ನ ಮಗುವನ್ನು ಕಳೆದುಕೊಳ್ಳುವ ಅನುಭವವು ಶ್ರಮಜೀವಿ ಮಹಿಳೆಯ ಬದುಕಿನ ಅಸುರಕ್ಷತೆಯನ್ನು ನೆನಪಿಸುತ್ತದೆ. ಈ ಘಟನೆಗಳನ್ನು ಕೇವಲ ವೈಯಕ್ತಿಕ ದುಃಖಗಳಾಗಿ ನೋಡದೆ, ಬಡತನ ಮತ್ತು ಸಂಪನ್ಮೂಲಗಳ ಕೊರತೆಯ ನಡುವೆ ಬದುಕುವಜನರ ಅಸ್ಥಿರ ಜೀವನದೊಂದಿಗೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿ ಅರ್ಥೈಸಬಹುದು.

ಆದರೆ ಇಂತಹ ದುರಂತಗಳನ್ನು ನೇರವಾಗಿ ಆರ್ಥಿಕ ಕಾರಣಗಳಿಗೆ ಮಾತ್ರ ಸೀಮಿತಗೊಳಿಸಬಾರದು. ಅವುಗಳ ಅರ್ಥವನ್ನು ಗ್ರಹಿಸಲು ಕೃತಿಯ ನಿರ್ದಿಷ್ಟ ಸಂದರ್ಭಗಳು, ಪಾತ್ರಗಳ ಸಂಬಂಧಗಳು ಮತ್ತು ನಿರೂಪಣೆಯ ವಿಧಾನಗಳನ್ನು ಪರಿಗಣಿಸಬೇಕು. ಸಮಾಜವಾದಿ ವಿಮರ್ಶೆಯ ಕೊಡುಗೆ ಎಂದರೆ, ವೈಯಕ್ತಿಕ ನೋವಿನ ಹಿಂದೆ ಕಾರ್ಯನಿರ್ವಹಿಸುವ ಸಾಮಾಜಿಕ ಪರಿಸ್ಥಿತಿಗಳನ್ನು ಗುರುತಿಸಲು ನೆರವಾಗುವುದು.

ಈ ಮಹಿಳಾ ಪಾತ್ರಗಳ ಮೂಲಕ ದೇವನೂರ ಮಹಾದೇವರು ಅಂಚಿನ ಸಮುದಾಯಗಳ ಬದುಕನ್ನು ಸಾಹಿತ್ಯದಕೇಂದ್ರಕ್ಕೆ ತರುತ್ತಾರೆ. ಅವರ ಅನುಭವಗಳು ಸಮಾಜದ ಮುಖ್ಯವಾಹಿನಿಯ ದೃಷ್ಟಿಗೆ ಸಾಮಾನ್ಯವಾಗಿ ಕಾಣದ ಶ್ರಮ, ಆರೈಕೆ, ದುಃಖ ಮತ್ತು ಬದುಕುವ ಹಂಬಲಗಳನ್ನು ಅಭಿವ್ಯಕ್ತಿಸುತ್ತವೆ. ಈ ಕಾರಣದಿಂದ ಮಹಿಳಾ ಪಾತ್ರಗಳು ಕೃತಿಯ ಸಾಮಾಜಿಕ ಸಂವೇದನೆಯನ್ನು ವಿಸ್ತರಿಸುತ್ತವೆ.

ಮಂಚದ ರೂಪಕ: ಸಾಮಂತ ಶಾಹಿ ವೈಭವದ ಅವನತಿ

ಕುಸುಮಬಾಲೆಯಲ್ಲಿನ ಮಂಚದ ಕಥನವು ಕೃತಿಯ ರೂಪಕಾತ್ಮಕ ಆಯಾಮವನ್ನು ಗುರುತಿಸಲು ನೆರವಾಗುತ್ತದೆ. ಹಿಂದೆ ವೈಭವ ಮತ್ತು ಅಧಿಕಾರದ ಸಂಕೇತವಾಗಿದ್ದ ಮಂಚವು ಕಾಲಕ್ರಮೇಣ ನಿರ್ಲಕ್ಷ್ಯಕ್ಕೆ ಒಳಗಾಗುವುದು ಹಳೆಯ ಸಾಮಾಜಿಕ ವ್ಯವಸ್ಥೆಯ ಬದಲಾವಣೆಯನ್ನು ಸೂಚಿಸುವ ರೂಪಕವಾಗಿ ಅರ್ಥೈಸಬಹುದು.

ಸಾಮಂತಶಾಹಿ ವ್ಯವಸ್ಥೆಯಲ್ಲಿ ಆಸ್ತಿ, ವಂಶಪಾರಂಪರ್ಯ, ಅಧಿಕಾರ ಮತ್ತು ಸಾಮಾಜಿಕ ಗೌರವಗಳು ನಿರ್ದಿಷ್ಟ ಕುಟುಂಬಗಳ ನಿಯಂತ್ರಣದಲ್ಲಿ ಕೇಂದ್ರೀಕೃತವಾಗಿರುತ್ತವೆ. ಈ ವ್ಯವಸ್ಥೆಯ ವೈಭವವು ಕೇವಲ ಭೌತಿಕ ವಸ್ತುಗಳಲ್ಲಿ ಮಾತ್ರವಲ್ಲ, ಜನರ ಮನಸ್ಸಿನಲ್ಲಿ ನೆಲೆಗೊಂಡಿರುವ ಗೌರವ ಮತ್ತು ವಿಧೇಯತೆಯ ಕಲ್ಪನೆಗಳಲ್ಲಿಯೂ ವ್ಯಕ್ತವಾಗುತ್ತದೆ. ಮಂಚದ ಹಿಂದಿನ ವೈಭವ ಮತ್ತು ಇಂದಿನ ನಿರ್ಲಕ್ಷ್ಯದ ನಡುವಿನ ವ್ಯತ್ಯಾಸವು ಈ ಮೌಲ್ಯಗಳ ಅನಿತ್ಯತೆಯನ್ನು ಸೂಚಿಸುತ್ತದೆ.

ಸಮಾಜವಾದಿ ವಿಮರ್ಶೆಯ ದೃಷ್ಟಿಯಲ್ಲಿ ಮಂಚವನ್ನು ಕೇವಲ ಹಳೆಯ ವಸ್ತುವೆಂದು ನೋಡದೆ, ಅಧಿಕಾರದ ಸ್ಮೃತಿ ಮತ್ತು ಸಾಮಾಜಿಕ ಸ್ಥಾನಮಾನದ ಸಂಕೇತವಾಗಿ ಓದಬಹುದು. ಒಂದು ಕಾಲದಲ್ಲಿ ಪ್ರಭುತ್ವದ ಪ್ರತೀಕವಾಗಿದ್ದ ವಸ್ತುವು ತನ್ನ ಹಿಂದಿನ ಮಹತ್ವವನ್ನು ಕಳೆದುಕೊಳ್ಳುವಾಗ, ಅದರೊಂದಿಗೆ ಸಂಬಂಧ ಹೊಂದಿದ್ದ ಸಾಮಾಜಿಕ ಮೌಲ್ಯಗಳೂ ಪ್ರಶ್ನೆಗೆ ಒಳಗಾಗುತ್ತವೆ.

ಆದಾಗ್ಯೂ, ಈ ರೂಪಕವನ್ನು ಸಾಮಂತಶಾಹಿಯ ಸಂಪೂರ್ಣ ಅಂತ್ಯವನ್ನು ಸಾಬೀತು ಪಡಿಸುವ ನೇರ ಸಂಕೇತವೆಂದು ಪರಿಗಣಿಸುವ ಬದಲು, ಹಳೆಯ ಅಧಿಕಾರದ ವೈಭವ ಮತ್ತು ಅದರ ಕುಸಿತದ ನಡುವಿನ ಸಂಬಂಧವನ್ನು ಸೂಚಿಸುವ ಸಾಹಿತ್ಯಿಕ ತಂತ್ರವಾಗಿ ಅರ್ಥೈಸುವುದು ಸೂಕ್ತ. ಕೃತಿಯ ಇತರ ಪಾತ್ರಗಳು ಮತ್ತು ಘಟನೆಗಳೊಂದಿಗೆ ಈ ರೂಪಕವನ್ನು ಸಂಬಂಧಿಸಿದಾಗ ಅದರ ಸಾಮಾಜಿಕ ಅರ್ಥ ಇನ್ನಷ್ಟು ವಿಸ್ತಾರವಾಗುತ್ತದೆ.

ಶ್ರಮ, ಆಸ್ತಿ ಮತ್ತು ಸಾಮಾಜಿಕ ನ್ಯಾಯದ ಪ್ರಶ್ನೆ

ಕುಸುಮಬಾಲೆಯ ಸಮಾಜವಾದಿ ಅಧ್ಯಯನದಲ್ಲಿ ಶ್ರಮ ಮತ್ತು ಆಸ್ತಿಯ ಸಂಬಂಧವು ವಿಶೇಷವಾಗಿ ಗಮನಾರ್ಹವಾಗಿದೆ. ಸಮಾಜದಲ್ಲಿ ಸಂಪತ್ತನ್ನು ನಿರ್ಮಿಸುವ ಶ್ರಮಜೀವಿಗಳಿಗೂ ಆ ಸಂಪತ್ತಿನ ಮೇಲಿನ ನಿಯಂತ್ರಣ ಹೊಂದಿರುವವರಿಗೂ ನಡುವೆ ಅಸಮಾನತೆ ಉಂಟಾದಾಗ ಸಾಮಾಜಿಕ ನ್ಯಾಯದ ಪ್ರಶ್ನೆ ಉದ್ಭವಿಸುತ್ತದೆ. ಕೃತಿಯ ಪಾತ್ರಗಳ ಬದುಕಿನಲ್ಲಿ ಶ್ರಮ, ಕುಟುಂಬದ ಆಸ್ತಿ, ಸಾಮಾಜಿಕ ಸ್ಥಾನಮಾನ ಮತ್ತು ಬದುಕಿನ ಭದ್ರತೆಗಳು ಪರಸ್ಪರ ಸಂಬಂಧ ಹೊಂದಿರುವುದನ್ನು ಗುರುತಿಸಬಹುದು.

ಅಕ್ಕಮಹಾದೇವಮ್ಮಳಿಗೆ ಆಸ್ತಿ ಹಕ್ಕು ನಿರಾಕರಣೆಯಾಗುವುದು ಮತ್ತು ನಂತರತನ್ನ ಶ್ರಮದಿಂದ ಹೊಸ ಬದುಕನ್ನು ಕಟ್ಟಿಕೊಳ್ಳುವುದು ಈ ಸಂಬಂಧದ ಎರಡು ವಿಭಿನ್ನ ಮುಖಗಳನ್ನು ತೋರಿಸುತ್ತದೆ. ಮೊದಲನೆಯದು, ಸಂಪನ್ಮೂಲಗಳ ಮೇಲಿನ ಹಕ್ಕನ್ನು ನಿರಾಕರಿಸುವ ಮೂಲಕ ವ್ಯಕ್ತಿಯನ್ನು ಅಸುರಕ್ಷಿತಗೊಳಿಸುವ ವ್ಯವಸ್ಥೆ. ಎರಡನೆಯದು, ಶ್ರಮದ ಮೂಲಕ ಬದುಕನ್ನು ಪುನರ್‌ನಿರ್ಮಿಸಿಕೊಳ್ಳುವ ವ್ಯಕ್ತಿಯ ಸಾಮರ್ಥ್ಯ.

ಆದರೆ ಶ್ರಮದ ಮಹತ್ವವನ್ನು ಒತ್ತಿಹೇಳುವಾಗ ಶ್ರಮಶೀಲ ವ್ಯಕ್ತಿಯೊಬ್ಬನು ವೈಯಕ್ತಿಕವಾಗಿ ಮೇಲೇರಿದರೆ ಎಲ್ಲ ಸಾಮಾಜಿಕ ಸಮಸ್ಯೆಗಳೂ ಪರಿಹಾರವಾಗುತ್ತವೆ ಎಂಬ ನಿರ್ಣಯಕ್ಕೆ ಬರಬಾರದು. ಶ್ರಮಕ್ಕೆ ನ್ಯಾಯಯುತ ಪ್ರತಿಫಲ, ಆಸ್ತಿ ಹಕ್ಕಿನ ಸಮಾನತೆ, ಸಾಮಾಜಿಕ ಗೌರವ ಮತ್ತು ಅವಕಾಶಗಳ ಸಮಾನ ಲಭ್ಯತೆ ಇಲ್ಲದಿದ್ದರೆ ವೈಯಕ್ತಿಕ ಪ್ರಗತಿಯು ವ್ಯವಸ್ಥಾತ್ಮಕ ಅಸಮಾನತೆಯನ್ನು ಸಂಪೂರ್ಣವಾಗಿ ನಿವಾರಿಸಲಾರದು.

ಈ ಅರ್ಥದಲ್ಲಿ ಕೃತಿಯ ಸಮಾಜವಾದಿ ಓದು ಸಾಮಾಜಿಕ ನ್ಯಾಯವನ್ನು ಕೇವಲ ಆರ್ಥಿಕ ಸಮೃದ್ಧಿಯೊಂದಿಗೆ ಸಮೀಕರಿಸುವುದಿಲ್ಲ. ಅದು ಮಾನವ ಗೌರವ, ಸಂಪನ್ಮೂಲಗಳ ಮೇಲಿನ ಹಕ್ಕು, ಸಾಮಾಜಿಕ ಭಾಗವಹಿಸುವಿಕೆ ಮತ್ತು ತಾರತಮ್ಯರಹಿತ ಬದುಕಿನ ಸಾಧ್ಯತೆಗಳನ್ನೂ ಒಳಗೊಂಡಿರುತ್ತದೆ. ಈ ವಿಶಾಲವಾದ ಅರ್ಥದಲ್ಲಿ ಕುಸುಮಬಾಲೆಯ ಸಾಮಾಜಿಕ ಆಶಯವನ್ನು ಗ್ರಹಿಸಬಹುದು.

ಮಹಿಳಾ ಶೋಷಣೆ ಮತ್ತು ಸಮಾಜವಾದಿ ವಿಮರ್ಶೆಯ ಅಂತರ್‌ಸಂಬಂಧ

ಕೃತಿಯ ಮಹಿಳಾ ಪಾತ್ರಗಳನ್ನು ವಿಶ್ಲೇಷಿಸುವಾಗ ವರ್ಗಶೋಷಣೆ ಮತ್ತು ಪಿತೃಸತ್ತೆಯ ನಡುವಿನ ಸಂಬಂಧವನ್ನು ಗಮನಿಸುವುದು ಅಗತ್ಯ. ಸಮಾಜವಾದಿ ವಿಮರ್ಶೆಯು ಆರ್ಥಿಕ ವ್ಯವಸ್ಥೆ ಮತ್ತು ಸಾಮಾಜಿಕ ಅಧಿಕಾರದ ಸಂಬಂಧಗಳನ್ನು ಪರಿಶೀಲಿಸಿದರೆ, ಸ್ತ್ರೀವಾದಿ ವಿಮರ್ಶೆಯು ಲಿಂಗಾಧಾರಿತ ಅಸಮಾನತೆ, ಮಹಿಳೆಯ ದೇಹದ ಮೇಲಿನ ನಿಯಂತ್ರಣ, ಆಸ್ತಿ ಹಕ್ಕು ಮತ್ತು ಮಹಿಳೆಯ ಸ್ವತಂತ್ರ ಅಸ್ತಿತ್ವದ ಪ್ರಶ್ನೆಗಳನ್ನು ಮುನ್ನೆಲೆಗೆ ತರುತ್ತದೆ.

ಈ ಎರಡೂ ದೃಷ್ಟಿಕೋನಗಳನ್ನು ಪರಸ್ಪರ ಪೂರಕವಾಗಿ ಬಳಸಿದಾಗ ಕುಸುಮಬಾಲೆಯ ಮಹಿಳಾ ಪಾತ್ರಗಳ ಬದುಕನ್ನು ಇನ್ನಷ್ಟು ಸಮಗ್ರವಾಗಿ ಅರ್ಥೈಸಬಹುದು. ಅಕ್ಕಮಹಾದೇವಮ್ಮಳ ಆಸ್ತಿ ಹಕ್ಕಿನ ನಿರಾಕರಣೆ ಆರ್ಥಿಕ ಅಸಮಾನತೆಯ ಪ್ರಶ್ನೆಯಾಗಿದ್ದರೆ, ಕುಸುಮಳ ಪ್ರೇಮ ಮತ್ತು ಗರ್ಭಧಾರಣೆಗೆ ಸಮಾಜ ನೀಡುವ ಪ್ರತಿಕ್ರಿಯೆಯು ಮಹಿಳೆಯ ವೈಯಕ್ತಿಕ ಆಯ್ಕೆಯ ಮೇಲಿನ ನಿಯಂತ್ರಣದ ಪ್ರಶ್ನೆಯಾಗಿದೆ. ತೂರಮ್ಮ, ಕೆಂಪಿ ಮತ್ತು ಈರಿ ಮೊದಲಾದ ಪಾತ್ರಗಳ ಬದುಕು ಶ್ರಮ, ಆರೈಕೆ ಮತ್ತು ಅಸುರಕ್ಷತೆಯ ಲಿಂಗಾಧಾರಿತ ಆಯಾಮಗಳನ್ನು ಪರಿಚಯಿಸುತ್ತದೆ.

ಮಹಿಳೆಯರು ಎದುರಿಸುವಎಲ್ಲ ಸಮಸ್ಯೆಗಳಿಗೂ ಒಂದೇ ಕಾರಣವಿದೆ ಎಂದು ಹೇಳಲಾಗುವುದಿಲ್ಲ. ಆರ್ಥಿಕ ಬಡತನ, ಜಾತಿತಾರತಮ್ಯ, ಕುಟುಂಬದ ಅಧಿಕಾರ ಮತ್ತು ಲಿಂಗಾಧಾರಿತ ನಿಯಂತ್ರಣಗಳು ವಿಭಿನ್ನ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಕಾರ್ಯನಿರ್ವಹಿಸಿದರೂ, ಅನೇಕ ಸಂದರ್ಭಗಳಲ್ಲಿ ಅವು ಪರಸ್ಪರ ಬಲಪಡಿಸುತ್ತವೆ. ಕೃತಿಯ ಪಾತ್ರಗಳ ಅನುಭವಗಳು ಈ ಸಂಕೀರ್ಣತೆಯನ್ನು ಚರ್ಚಿಸಲು ಅವಕಾಶ ಕಲ್ಪಿಸುತ್ತವೆ.

ಹೀಗಾಗಿ ಕುಸುಮಬಾಲೆಯ ಸಮಾಜವಾದಿ ವಿಶ್ಲೇಷಣೆಯು ಸ್ತ್ರೀವಾದಿ ಒಳನೋಟಗಳಿಂದಲೂ ಸಮೃದ್ಧಗೊಳ್ಳಬಹುದು. ಮಹಿಳೆಯರನ್ನು ಕೇವಲ ಶೋಷಣೆಯ ಬಲಿಪಶುಗಳೆಂದು ನೋಡುವ ಬದಲು, ತಮ್ಮ ಬದುಕನ್ನು ಕಟ್ಟಿಕೊಳ್ಳುವ, ಸಂಬಂಧಗಳನ್ನು ನಿರ್ವಹಿಸುವ ಮತ್ತು ಸಾಮಾಜಿಕ ಅನ್ಯಾಯವನ್ನು ಎದುರಿಸುವ ಕ್ರಿಯಾಶೀಲ ವ್ಯಕ್ತಿಗಳಾಗಿ ಗುರುತಿಸುವುದು ಈ ಅಧ್ಯಯನದ ಮುಖ್ಯ ಉದ್ದೇಶವಾಗಬೇಕು.

ಪ್ರತಿರೋಧ, ಮಾನವೀಯತೆ ಮತ್ತು ಪರ್ಯಾಯ ಬದುಕಿನ ಸಾಧ್ಯತೆ

ಶೋಷಣೆಯ ಚಿತ್ರಣದ ಜೊತೆಗೆ ಅದನ್ನು ಎದುರಿಸುವ ಮಾನವೀಯ ಪ್ರಯತ್ನಗಳೂ ಕುಸುಮಬಾಲೆಯ ವಿಶ್ಲೇಷಣೆಯಲ್ಲಿ ಮಹತ್ವ ಪಡೆದಿವೆ. ಅಕ್ಕಮಹಾದೇವಮ್ಮಳ ಬದುಕಿನ ಪುನರ್‌ನಿರ್ಮಾಣ, ಯಾಡನ ಶ್ರಮ ಮತ್ತು ಕುಸುಮ–ಚನ್ನರ ಸಂಬಂಧವು ವಿಭಿನ್ನ ನೆಲೆಗಳಲ್ಲಿ ಸಾಮಾಜಿಕ ವ್ಯವಸ್ಥೆಯ ನಿಯಂತ್ರಣಗಳನ್ನು ಪ್ರಶ್ನಿಸುವ ಸಾಧ್ಯತೆಗಳನ್ನು ಸೂಚಿಸುತ್ತವೆ.

ಪ್ರತಿರೋಧವುಯಾವಾಗಲೂ ಸಂಘಟಿತ ಹೋರಾಟ ಅಥವಾ ನೇರರಾಜಕೀಯ ಘೋಷಣೆಯರೂಪದಲ್ಲೇ ವ್ಯಕ್ತವಾಗಬೇಕೆಂದಿಲ್ಲ. ಕೆಲವೊಮ್ಮೆ ಬದುಕನ್ನು ಮುಂದುವರಿಸುವ ಹಠ, ಸ್ವಾಭಿಮಾನವನ್ನು ಉಳಿಸಿಕೊಳ್ಳುವ ಪ್ರಯತ್ನ, ಸಾಮಾಜಿಕ ಗಡಿಗಳನ್ನು ಮೀರುವ ಸಂಬಂಧ ಮತ್ತುತನ್ನ ಶ್ರಮದಿಂದ ಹೊಸ ನೆಲೆಯನ್ನು ನಿರ್ಮಿಸಿಕೊಳ್ಳುವ ಕ್ರಿಯೆಗಳಲ್ಲಿಯೂ ಪ್ರತಿರೋಧದ ಅಂಶಗಳಿರುತ್ತವೆ.

ಅಕ್ಕಮಹಾದೇವಮ್ಮಳ ಬದುಕಿನ ಪುನರ್‌ನಿರ್ಮಾಣವು ನಿರಾಕರಣೆಯ ನಡುವೆಯೂ ಬದುಕಿನ ಸಾಧ್ಯತೆಗಳನ್ನು ಸೃಷ್ಟಿಸಿಕೊಳ್ಳುವ ಪ್ರಯತ್ನವಾಗಿದೆ. ಕುಸುಮ ಮತ್ತುಚನ್ನರ ಸಂಬಂಧವು ಸಾಮಾಜಿಕವಾಗಿ ವಿಧಿಸಲಾದ ಗಡಿಗಳಿಗಿಂತ ಮಾನವೀಯ ಭಾವನೆಗಳ ಮಹತ್ವವನ್ನು ಮುನ್ನೆಲೆಗೆತರುತ್ತದೆ. ಈ ಘಟನೆಗಳನ್ನು ಪರಸ್ಪರ ಹೋಲಿಸಿದಾಗ ಕೃತಿಯು ಶೋಷಣೆಯ ಹಲವು ರೂಪಗಳನ್ನು ಚಿತ್ರಿಸುವುದರ ಜೊತೆಗೆ, ಮಾನವ ಸಂಬಂಧಗಳ ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯ ಮತ್ತು ಬದುಕಿನ ಗೌರವದ ಪ್ರಶ್ನೆಗಳನ್ನೂ ಎತ್ತುತ್ತದೆ.

ಆದರೆ ಈ ಪ್ರತಿರೋಧಗಳನ್ನು ವ್ಯವಸ್ಥಾತ್ಮಕ ಅಸಮಾನತೆಗಳ ಸಂಪೂರ್ಣ ನಿವಾರಣೆಯೆಂದು ಪರಿಗಣಿಸಲಾಗುವುದಿಲ್ಲ. ವ್ಯಕ್ತಿಗಳ ಹೋರಾಟಗಳು ಮಹತ್ವದ್ದಾಗಿದ್ದರೂ, ಜಾತಿತಾರತಮ್ಯ, ಆರ್ಥಿಕ ಅಸಮಾನತೆ ಮತ್ತು ಲಿಂಗಾಧಾರಿತ ನಿಯಂತ್ರಣಗಳ ನಿವಾರಣೆಗೆ ವಿಶಾಲವಾದ ಸಾಮಾಜಿಕ ಪರಿವರ್ತನೆಯ ಅಗತ್ಯವಿದೆ. ಈ ಕಾರಣದಿಂದ ಕೃತಿಯ ಮಾನವೀಯ ಆಶಯವನ್ನು ವೈಯಕ್ತಿಕ ಬದುಕಿನ ಯಶಸ್ಸಿಗೆ ಮಾತ್ರ ಸೀಮಿತಗೊಳಿಸದೆ, ಸಮಾನತೆ ಮತ್ತು ಸಾಮಾಜಿಕ ನ್ಯಾಯದ ವಿಶಾಲವಾದ ಆಶಯದೊಂದಿಗೆ ಸಂಬಂಧಿಸಬೇಕು.

ಭಾಷೆ ಮತ್ತು ನಿರೂಪಣಾ ತಂತ್ರ: ಅಂಚಿನ ಜನರ ಅನುಭವಕ್ಕೆ ಸಾಹಿತ್ಯಿಕ ಧ್ವನಿ

ದೇವನೂರ ಮಹಾದೇವರ ಕುಸುಮಬಾಲೆಯ ವಿಶಿಷ್ಟತೆಯು ಅದರ ಸಾಮಾಜಿಕ ವಿಷಯ ವಸ್ತುವಿನಲ್ಲಿ ಮಾತ್ರವಲ್ಲ; ಭಾಷೆ ಮತ್ತು ನಿರೂಪಣಾ ವಿಧಾನದಲ್ಲಿಯೂ ಅಡಕವಾಗಿದೆ. ಗ್ರಾಮೀಣ ಜನಜೀವನದ ಮಾತಿನ ಲಯ, ಜನಪದ ಸಂವೇದನೆ, ಸ್ಥಳೀಯ ನುಡಿಗಟ್ಟುಗಳು ಮತ್ತು ಮೌಖಿಕ ಪರಂಪರೆಯ ಪ್ರಭಾವಕೃತಿಯ ಭಾಷಿಕ ಸ್ವರೂಪವನ್ನು ರೂಪಿಸುತ್ತವೆ.

ಸಾಹಿತ್ಯದಲ್ಲಿಯಾವ ಭಾಷೆಯನ್ನು ಬಳಸಲಾಗುತ್ತದೆ ಎಂಬುದು ಕೇವಲ ಶೈಲಿಯ ಆಯ್ಕೆಯಲ್ಲ. ಅದು ಯಾವ 'ಜನರ ಅನುಭವಗಳಿಗೆ ಮಾನ್ಯತೆ ದೊರೆಯುತ್ತದೆ ಎಂಬ ಪ್ರಶ್ನೆಯೊಂದಿಗೂ ಸಂಬಂಧಿಸಿದೆ. ಪ್ರಮಾಣಿತ ಭಾಷೆಯೊಂದನ್ನೇ ಸಾಹಿತ್ಯದ ಏಕೈಕ ಮಾನದಂಡವಾಗಿ ಪರಿಗಣಿಸಿದರೆ, ಗ್ರಾಮೀಣ ಸಮುದಾಯಗಳ ಸ್ಥಳೀಯ ಭಾಷಾ ರೂಪಗಳು ಮತ್ತು ಮೌಖಿಕ ಅಭಿವ್ಯಕ್ತಿಗಳು ಅಂಚಿಗೆ ಸರಿಯುವ ಅಪಾಯವಿದೆ. ದೇವನೂರ ಮಹಾದೇವರು ಜನರ ಬದುಕಿನ ಭಾಷೆಯನ್ನು ಸಾಹಿತ್ಯದ ಕೇಂದ್ರಕ್ಕೆತರುವ ಮೂಲಕ ಈ ಏಕಮುಖಿತೆಯನ್ನು ಪ್ರಶ್ನಿಸುತ್ತಾರೆ.

ಸಮಾಜವಾದಿ ವಿಮರ್ಶೆಯ ನೆಲೆಯಲ್ಲಿ ಭಾಷೆಯ ಈ ಆಯ್ಕೆಯನ್ನು ಸಾಂಸ್ಕೃತಿಕ 'ಅಧಿಕಾರದ ಪ್ರಶ್ನೆಯೊಂದಿಗೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿ ನೋಡಬಹುದು. ಸಾಮಾಜಿಕವಾಗಿ ಪ್ರಭುತ್ವ ಹೊಂದಿರುವ ವರ್ಗಗಳ ಭಾಷೆ ಮತ್ತು ಅಭಿವ್ಯಕ್ತಿಗಳಿಗೆ ಹೆಚ್ಚಿನ ಮನ್ನಣೆ ದೊರೆಯುವ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಅಂಚಿನಜನರ ಮಾತಿನ ಶೈಲಿಯೂ ಸಾಹಿತ್ಯಿಕ ಮೌಲ್ಯವನ್ನು ಹೊಂದಿದೆ ಎಂಬುದನ್ನು ಕೃತಿತೋರಿಸುತ್ತದೆ. ಹೀಗಾಗಿ ಭಾಷೆಯೇ ಸಾಮಾಜಿಕ ಪ್ರತಿನಿಧಿತ್ವದ ಒಂದು ನೆಲೆಯಾಗುತ್ತದೆ.

ಕೃತಿಯ ನಿರೂಪಣೆಯಲ್ಲಿ ಜನಪದ ಕಥನದ ಲಯ, ರೂಪಕಾತ್ಮಕತೆ ಮತ್ತು ವಿಭಿನ್ನ ಧ್ವನಿಗಳ ಬಳಕೆಯು ಅನುಭವದ ಬಹುಮುಖಿತೆಯನ್ನು ಅಭಿವ್ಯಕ್ತಿಸಲು ನೆರವಾಗುತ್ತದೆ. ಇದರಿಂದ ಕೃತಿ ಸರಳವಾದ ಘಟನೆಗಳ ಸರಣಿಯಾಗಿ ಉಳಿಯದೆ, ನೆನಪು, ಸಮುದಾಯದ ಅನುಭವ, ಜನಪದಕಲ್ಪನೆ ಮತ್ತು ಸಾಮಾಜಿಕ ವಾಸ್ತವಗಳ ಸಂಯೋಜನೆಯಾಗಿ ರೂಪುಗೊಳ್ಳುತ್ತದೆ.

ಆದ್ದರಿಂದ ಕುಸುಮಬಾಲೆಯ ಭಾಷೆಯನ್ನು ಅದರ ಸಾಮಾಜಿಕ ಆಶಯದಿಂದ ಬೇರ್ಪಡಿಸಿ ನೋಡಲಾಗುವುದಿಲ್ಲ. ಭಾಷೆಯ ಆಯ್ಕೆಯು ಶೋಷಿತ ಸಮುದಾಯಗಳ ಅನುಭವಗಳಿಗೆ ಸಾಹಿತ್ಯಿಕ ಸ್ಥಾನ ಕಲ್ಪಿಸುವ ಸೃಜನಶೀಲ ಕ್ರಮವಾಗಿದೆ. ಈ ಕಾರಣದಿಂದ ಕೃತಿಯ ರೂಪ ಮತ್ತು ಆಶಯ ಪರಸ್ಪರ ಪೂರಕವಾಗಿವೆ.

ಹೀಗೆ ದೇವನೂರ ಮಹಾದೇವರ ಕುಸುಮಬಾಲೆ ಗ್ರಾಮೀಣ ಸಮಾಜದಜಾತಿ, ವರ್ಗ, ಶ್ರಮ, ಲಿಂಗ ಮತ್ತು ಅಧಿಕಾರ ಸಂಬಂಧಗಳನ್ನು ಬಹುಮುಖಿವಾಗಿ ಅಭಿವ್ಯಕ್ತಿಸುವ ಮಹತ್ವದ ಸಾಹಿತ್ಯ ಕೃತಿಯಾಗಿದೆ. ಸಮಾಜವಾದಿ ವಿಮರ್ಶೆಯ ನೆಲೆಯಲ್ಲಿ ಈ ಕೃತಿಯನ್ನು ಅಧ್ಯಯನ ಮಾಡಿದಾಗ, ಪಾತ್ರಗಳ ವೈಯಕ್ತಿಕ ಅನುಭವಗಳ ಹಿಂದೆ ಕಾರ್ಯನಿರ್ವಹಿಸುವ ಸಾಮಾಜಿಕ ವ್ಯವಸ್ಥೆ ಮತ್ತು ಆರ್ಥಿಕ ಅಸಮಾನತೆಗಳು ಸ್ಪಷ್ಟವಾಗುತ್ತವೆ.

ಅಕ್ಕಮಹಾದೇವಮ್ಮಳ ಆಸ್ತಿ ಹಕ್ಕಿನ ನಿರಾಕರಣೆ ಮಹಿಳೆಯ ಆರ್ಥಿಕ ಅಸುರಕ್ಷತೆಯನ್ನು ಬಯಲಿಗೆಳೆಯುತ್ತದೆ. ಯಾಡನ ಬದುಕು ಶ್ರಮದ ಮೂಲಕ ಬದುಕನ್ನು ಪುನರ್‌ನಿರ್ಮಿಸಿಕೊಳ್ಳುವ ಸಾಧ್ಯತೆಯನ್ನು ಸೂಚಿಸುತ್ತದೆ. ಕುಸುಮ ಮತ್ತು ಚನ್ನರ ದುರಂತವು ಜಾತಿ ಆಧಾರಿತ ಸಾಮಾಜಿಕ ನಿಯಂತ್ರಣದ ಕ್ರೌರ್ಯವನ್ನು ಅನಾವರಣಗೊಳಿಸುತ್ತದೆ. ತೂರಮ್ಮ, ಕೆಂಪಿ ಮತ್ತು ಈರಿ ಮೊದಲಾದ ಮಹಿಳಾ ಪಾತ್ರಗಳು ಶ್ರಮ ಜೀವಿಗಳ ಬದುಕಿನ ಅಸುರಕ್ಷತೆ ಮತ್ತು ಮಹಿಳೆಯರ ಮೇಲಿನ ಬಹುಮುಖ ಒತ್ತಡಗಳನ್ನು ಪರಿಚಯಿಸುತ್ತವೆ. ಮಂಚದ ರೂಪಕವು ಹಳೆಯ ಅಧಿಕಾರದ ವೈಭವ ಮತ್ತು ಅದರ ಅನಿತ್ಯತೆಯನ್ನು ಸೂಚಿಸಿದರೆ, ಕೃತಿಯ ಭಾಷ ಅಂಚಿನ ಸಮುದಾಯಗಳ ಅನುಭವಗಳಿಗೆ ಸಾಹಿತ್ಯಿಕ ಧ್ವನಿಯನ್ನು ಒದಗಿಸುತ್ತದೆ.

ಈ ಎಲ್ಲ ಅಂಶಗಳನ್ನು ಒಟ್ಟಾಗಿ ಪರಿಗಣಿಸಿದಾಗ ಕುಸುಮಬಾಲೆಯು ಶೋಷಣೆಯ ಚಿತ್ರಣಕ್ಕೆ ಮಾತ್ರ ಸೀಮಿತವಾಗದೆ, ಮಾನವೀಯ ಸಂಬಂಧಗಳು, ಸ್ವಾಭಿಮಾನ, ಶ್ರಮ ಮತ್ತು ಸಾಮಾಜಿಕ ನ್ಯಾಯದ ಪ್ರಶ್ನೆಗಳನ್ನು ಎತ್ತುವ ಕೃತಿಯಾಗಿ ಗೋಚರಿಸುತ್ತದೆ. ಆರ್ಥಿಕ ಪ್ರಗತಿ ಮಾತ್ರ ಸಮಾನತೆಯನ್ನು ಖಚಿತಪಡಿಸುವುದಿಲ್ಲ; ಜಾತಿತಾರತಮ್ಯ, ಪಿತೃಸತ್ತೆ ಮತ್ತು ಸಾಮಾಜಿಕ ಬಹಿಷ್ಕಾರದ ನಿವಾರಣೆಯೂ ಅಗತ್ಯ ಎಂಬ ಅರಿವುಇದರ ಸಮಾಜವಾದಿ ಓದಿನಿಂದ ದೊರೆಯುತ್ತದೆ.

ಒಟ್ಟಿನಲ್ಲಿ, ಕುಸುಮಬಾಲೆಯ ಮಹತ್ವವು ಅಂಚಿನಜನರ ಬದುಕನ್ನು ಸಾಹಿತ್ಯದ ಕೇಂದ್ರಕ್ಕೆ ತರುವುದರಲ್ಲಿ, ಸಾಮಾಜಿಕ ಅಸಮಾನತೆಗಳ ಸಂಕೀರ್ಣತೆಯನ್ನು ಅನಾವರಣಗೊಳಿಸುವುದರಲ್ಲಿ ಮತ್ತು ಮಾನವೀಯ ಗೌರವದ ಅಗತ್ಯವನ್ನು ಎತ್ತಿಹಿಡಿಯುವುದರಲಿ ಅಡಕವಾಗಿದೆ. ಸಮಾಜವಾದಿ ನೆಲೆಯ ದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ ಈ ಕೃತಿ ಶ್ರಮದ ಮೌಲ್ಯ, ಸಂಪನ್ಮೂಲಗಳ ನ್ಯಾಯಯುತ ಹಂಚಿಕೆ, ಜಾತಿತಾರತಮ್ಯದ ನಿವಾರಣೆ ಮತ್ತು ಲಿಂಗಸಮಾನತೆಯ ಅಗತ್ಯವನ್ನು ಚರ್ಚಿಸಲು ಸಮೃದ್ಧವಾದ ನೆಲೆಯನ್ನು ಒದಗಿಸುತ್ತದೆ. ನಿಜವಾದ ಸಾಮಾಜಿಕ ನ್ಯಾಯವು ಕೇವಲ ವ್ಯಕ್ತಿಯಆರ್ಥಿಕ ಮೇಲೇರಿಕೆಯಲ್ಲಿ ಅಲ್ಲ; ಪ್ರತಿಯೊಬ್ಬರಿಗೂ ಗೌರವ, ಹಕ್ಕು ಮತ್ತು ಸಮಾನ ಅವಕಾಶಗಳನ್ನು ಒದಗಿಸುವ ಸಮಾಜದ ನಿರ್ಮಾಣದಲ್ಲಿ ಅಡಕವಾಗಿದೆ ಎಂಬ ಆಶಯವನ್ನು ಈ ಕೃತಿಯ ಅಧ್ಯಯನವು ಮುನ್ನೆಲೆಗೆ ತರುತ್ತದೆ.

ಪರಾಮರ್ಶನ ಗ್ರಂಥಗಳು

೧. ಕುಸುಮ ಬಾಲೆ–ದೇವನೂರ ಮಹಾದೇವ
೨. ಕನ್ನಡ ಸಾಹಿತ್ಯ ಮತ್ತು ಸ್ತ್ರೀವಾದಿ ಚಿಂತನೆ–ಪ್ರ.ಸಂಪಾದಕರು,ಬರಗೂರರಾಮಚಂದ್ರಪ್ಪ
೩. ನವ್ಯ ವಿಮರ್ಶೆ–ಗಿರಡ್ಡಿಗೋಂವಿದರಾಜ
೪. ದೇವನೂರ ಮಹಾದೇವರಕಥನ ಸಾಹಿತ್ಯದಲ್ಲಿ ಹೆಣ್ಣು–ಡಾ.ಎಚ್.ಎಲ್.ಪುಷ್ಪಾ
5. ದೇವನೂರ ಮಹಾದೇವಅವರ**ಕೃತಿ**ಗಳ ಕುರಿತು ವಿಮರ್ಶೆ–ಜಿಎಸ್.ಆಮೂರ.
೬. ಶತಮಾನದ ಸಾಹಿತ್ಯ ವಿಮರ್ಶೆ–ಎಚ್.ಎಸ್.ರಾಘವೇಂದ್ರರಾವ್.
೭. ನಿಜ ದನಿ–ಜಿ.ಎಚ್.ನಾಯಕ.